ЮРКО ШКВАРОК

ІСТОРІЯ України-Руси

ВІРШАМИ.

1918.
З друкарні "Канадійського Русина"
590 Прічард Евню, Вінніпеґ, Кан.

УКРАЇНСЬКИЙ КРАЙ І НАРІД.

Від Кавказу аж по Кубань,
Понад Чорне Море,
Від рік Десни, Буга, Сяну,
За карпатські гори;
    Там нарід наш український
    Жив та розвивав ся
    Та не мирно, бо з ордами
    Дикими змагав ся.
З давен давна, вже в шість сот літ
По Різдві Христовім,
Жили племена славянські
В краю при-Дніпровім.
    Де Чернигів і Полтава
    Жили Сіверяни;
    А в Полїсю, між лїсами
    Жили Деревляни.
Знов Уличі й Уличичі
Понад Чорним Морем,
А Дулїби, ті засїли
Теперішню Волинь.
    Понад Дністром й в низ Дунаю
    Тиверців племени,
    А близь Днїпра проживали
    Відважні Поляни.
Найславнїйші ті Поляни
Київ збудували,
Всї племена з'єдинили
Й Русию назвали.

ПОЧАТОК РУСЬКОЇ ДЕРЖАВИ І ПЕРШІ РУСЬКІ КНЯЗІ.

Князь Володимир.

Город Київ, що над Дніпром
Де вливаєсь Десна
Осередком був торговлї
Ріжного купецтва.
    Там бояри мали силу,
    Дружину тримали,
    Здобували чужі землї
    Й так князями стали.
Такі були Аскольд і Дир
По них Олег віщий,
Відтак Ігор, що за драчу
Пійшов землю їсти....
    Сьвята Ольга його жінка
    По нім трон обняла.
    Она перша з князїв руських
    Христ'янкою стла.
Аж Володимир в девять-сотім
Вісімдесять осьмім
Християнство завів в нарід
Через своїх послів.
    Щез бог громів — Перун грізний,
    Сонцю не кланялись
    І Дажбога люди тепер
    Більше не взивали.
За поганства — Володимир
Був ще многоженний,
Тож не диво, що синами
Він був обдарений.
    Й по звичаю на удїли
    Став землю ділити

Та синів просив він своїх
В добрій згоді жити....

Хресять Киян

Та не довго у спокою
Братя проживали;
У кровавих війнах, землї
Собі відбивали.

КНЯЖІ УСОБИЦІ.

Владимира поховали
В тисячу пятнайцять.
Ярослав злучив всї землї
В тисяч девятнайцять.
Много славних діл зробив він:
Муром обвів Київ,

Збудував Собор Софійський,
Що стоїть до нині.
Про церкви дбав, та про школи,
Про права народу. —
Тож не дармо "Мудрим" звали
За се в нагороду.
Та не довго добро велось,
— Добру не все бути....
І Ярослав землю роздав
Поміж свої діти.

Софійський собор в Київі.

Кождий син старшим хтів бути,
Князївство збільшити;
Та війною брат на брата
Стали наїздити....
Дикі орди половецькі
З сварки користали

Й часто-густо з огнем й мечем
На Русь набігали.
Український край розлогий
Всюди пустошили....
Без пощади жінок й дітий
У полон гонили.
Гіркий сьвіт настав всім людям,
Стали раду мати,
Щоб престол міг в Київі
Мономах обняти.

Володимира Мономаха стрічають Кияни.

Так і сталось по нараді.
Мономах в коротці
Привернув лад, злучив землї
Та побив Половців.

Із смертию Мономаха
Знов біда почалась;
Усобиці спричинили,
Що Русь розпадалась....

ЗАНЕПАД КИЇВА. ПОЧАТОК МОСКОВСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Через нелад у державі,
Війни і руїну,
Русини стали втїкати
В північну країну.
Тут з фінськими і чудськими
Племями змішались,
Витворили новий нарід
Й Москалями звались.
Перший князь сего народу —
Андрій Боголюбський
Здобув Київ й знищив его
У спосіб нелюдський....
Так у Москві, не в Києві
Князь став володіти.
Від "Матери всїх руських міст"
Відірвались діти.
Лиш Галицька, Русь 'Червона
Ще не відорвалась.
Вмісто Києва — там Галич
Столиця повстала.

ПОЧАТОК ГАЛИЦЬКОГО КНЯЗІВСТВА.

Многі міста в Галичинї
Єще не вдпали:
Звенигород, Теребовля,
Й Перемишль остали.

Король Данило.

Русь Червону, Владимирко
З'єдинив всю сьміло
Й син Ярослав (Осьмомисел)
Правив нею вміло.

Та бояри взяли силу,
Зробились роздори;
І аж Роман князь волинський
Звів їх до покори.

Злучив землю всю Галицьку
Й Волинську до купи,
Й Київщину загорнув він —
Князем став могучим....

Розлад став ся не який будь
По смерти Романа:
І до Угор і до Польщі
Русь ся розривала....

Син Данило, король славний,
Відновив границю,
З'єдинив державу велику,
Холм взяв за столицю.

Львів в тисячу двіста трийцять
Заложив Данило;
І просьвіту розширив він,
Чинив добрі діла.

В тисяч двіста сороковім,
Батий, вожд Татарів,
Зруйнував в останне Київ
З своїм війском - хмаров....

Много інших міст забрав він,
Спустошив і Галич.
Обезсилений Данило
Платив хану гарач.

Та не довго хтів Данило
Підлягати хану.

— В своїй землї, знова король
Хотїв стати паном....
З сторонними королями
В скорі побратав ся,
Й обіцявши вірність папі
Пільги сподївав ся.
Та надії 'го завели:
Сам в борбу пустив ся....
Та на дармо, бо Татарів
Таки не відбив ся.
Все галицьке королївство
По смерти Данила
Розібрали сини його,
Й кріза наступила.
Син Лев, бажав потім знова
Всї землї злучити,
Та потрафив се пізнійше
Лиш Юрій зробити.

РУСЬ ПІД ВЛАДОЮ ЛИТВИ.

Почин Литовської держави.

В коротцї весь рід вимер
Всїх князїв галицький,
А Русь тодї прилучилась
До Польщі і Литви.
Між иншими ворогами
Ворог Литва була:
Руські землї Ґедиміном
Собі загорнула.
Столицею Вільно вибрав
Ґедимін Великий,

А йому під владу йшли землї
Волинські й галицькії
Та Ольґерд, син Ґедиміна
Із братом Кейстутом,
Удїли всїх братів своїх
Прилучив до купи.
І Татарам відобрав він
Київ і Подїлє,
Й відібрав всї руські землї
Де ті володїли.
Князївство литовсько-руське
В-мить стало могучим:
Руська культура зробила
Весь край той цвитучим.
Руська мова процвитала
В литовській державі,
Тої мови в судах, в школах
Й в законах вживали.

РУСЬ ПІД ВЛАДОЮ ПОЛЬЩІ І УГОРЩИНИ.

Та як вимер в Галичинї
Рід Романовича,
Вибрали його сестрінця,
Б. Тройдиновича.
Юрія сего (бо й так звав ся)
Бояри строїли
Й Ґедиминового Любарта
На трон посадили.
В тім Казимир, король польський
Дивив ся жадним зором
На Галичину і здобув Львів
В тринайцять сот сорок.

Руські замчища велив він
По всім руськім поли,
З гарних церков українських
Робив він косцьоли.

Та не вдалось все забрати,
Бо князї литовські
Боронились довгі лїта
Від наїзду Польщі.

Холм забрав лиш й на Волинї
Володимир, місто;
Й чужинцями залюднював
Хоть й так було тїсно.

Угорські теж королики
Претенсію мали; —
Їх родичі із княжними
Руськими вінчались.

Тож згодивсь угорський Людвик,
З Польським Казимиром,
Щоб по смерти, Галичина
Йому була цїла.

Отже правив сей Казимир
Дальше руським краєм, —
Давним правом Магдебурським
І иньшим звичаєм.

А староста руськой землї,
Звавсь Начальник Краю
Що за своїми правами
Убивавсь до краю.

В сїм же часї се ся стало,
Що руські бояри
Полишили свою віру
Й Поляками стали.

Через розлад в руській церкві,
І розлад в державі,

Часть боярів з Татарвою
На Русь наїзджали.
Та небавом все змінилось:
З смертев Казимира
Русь до Угрів прилучилась,
Після свого мира.
Король Людвик, Опольському
Лишив землї руські.
А сей боячись Литовців,
Заміняв за польські.
Людвик знову правив Русев,
А потім Марія,
Дочка його, а опісля, —
Молодша Ядвіґа.
Литовськую руську землю
Синам роздав Ольґерд,
А найстаршому Ягайлу
Віддав княжий уряд.

ЗЛУКА ЛИТВИ І РУСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ З ПОЛЬЩЕЮ.

Унія Люблинська.

З руськой матери родив ся
Ягайло могучий,
І руськими булиб землї,
Слиб'сь не з Польщов злучив.
З Ядвіґою оженив ся,
З крульовою Польскі,
Й сам як король, злучив з нею
Всї землї литовські.
Пробував він католицьку
Віру заводити,

Та не вдало ся на Руси
Всїх з Римом злучити.
Галицьку Русь вже Ядвіґа
В Угрів відобрала,
І до Польщі прилучила,
Щоб могутньов стала.

В тім Витовт брат дістав Литву,
Однак був підданим, —
Хоч старав ся безуспішно
Бути самовладним.

Та не вдалось відлучити
Нї йому, нї иньшим.
Ще тїснїйше з'єдинились
В Союзї Люблинськім.

Рід Ягайла вимирав вже,
Й Жиґмонт був бездітний,
Тож спасенє Польщі було
Тільки в злуцї Литви.

В роцї тисячу і пятьсот
Шістьдесять девятім,
Князь Острогський, Радавило
І инших богато
Підписали у Люблинї,
До злуки пристали,
Рівні права застерегли
(Та їх не дістали).
По унїї, між селянством
Кріпацтво завели,
Міста руські і литовські
В польські заміняли.

У церковних й сьвітських справах,
Змінилось премного:
Шляхта руська латинщилась,
Відрікалась свого.

Много попів, духовенства,
Теж зійшли з дороги,
Слабодухи! Довелось їм
Впасти Польщі в ноги.

ЦЕРКОВНІ БРАЦТВА І ШКОЛИ НА РУСИ.

Унїя Берестейська.

В той то грізний час для Руси
Муж, що гідний чести,
Князь Острожський, знов старав ся
Лад в Руси привести.
І міщанство причинилось.
Брацтва заснували
І читальнї закладали,
Печатню придбали.
Найславнїйше було в Львові
З брацтв, — Ставропигійське;
Друге славне у Києві, —
То Богоявленське.
Много попів православних
Схизму полишили,
Й на Соборі у Берестю
З Римом ся злучили.
Стало ся те в тисяч пятьсот
Девятьдесять шестім:
Епископи старали ся
Унїю завести.
Славний Потій і Терлецький.
Много працювали,
І зберегли руський обряд
Схизму навертали.

По Потію настав Рутський
На київськім троні,
І воздвиг чин Василіянів
До краси давної.
Та з схизмою завзятою
Борба не вставала;
Много Церков католицька
Мучеників дала.
З сих найбільший був Йосафат,
Епископ Полоцький, —
Він то сьвятим є узнаний
В Церкві католицькій.
Від Поляків теж гаразду
Русини не мали.
Прав не дали й латинщили
Шляхту і міщанів.
Та тепер зачавсь змагати
Дух просьвітний в краю,
Йшли в заводи католики
З "сьвятим" православем.
Будували школи, церкви,
А Петро Могила,
Дав в Києві Академію,
Що в сьвіті вславилась.
Та все-ж таки під Польщею
Тяжко було жити;
Тож козáки старали ся
З тим конець зробити.

ПОЧАТКИ КОЗАЧЧИНИ.

Борба козаччини і Руського Народу за самостійність України.

Славне колись те козацтво,
Ось так ся зачало:

По степах на Україні
Уходи справляли.

Козачий табор.

А степи були богаті,
Розлогі та красні,
Лиш татарське лихолітє
Принесло нещастє.
Всюди орда пустошила
Як край нападала,
І найкрасші руські землї
Знищені лишала.
Та знайшли ся молодечі
Сили у народї,
Що збирались у гурточки
Та йшли у походи.
Козацтво хоробре.
З початку лиш, щоб богацтва
Із степів придбати,

Та в потребі боронитись
З ордов воювати.
З часом стала молодецька
Сила приростати;
З всїх усюдів горнули ся
Щоб на Турка стати.
Отсе була козаччина,
Що край боронила,
А вроджена їм відвага
І в Крим їх носила.
А князь Дмитро Вишневецький
Славний воєвода,
Здвигнув був у Запорожу
Твердиню народа.
Тут взміцнилась думка волї,
Клич о самовладу;
А ґнет Унїї Люблинськой
Приспішив відвагу.

ПОЧАТКИ БОРОТЬБИ КОЗАЧЧИНИ З ПОЛЬЩЕЮ.

Ворог Польща, що з козаків
Хтїла скористати;
Задумала своїм ладом
Їх орґанїзувати.
Король Жигмонт і Баторий
Їх реєстрували,
Дали бунчук і печатку
Й хоругов надали.
Посилали проти Татар,
Й Турків воювати,
Та поволеньки зачали
Ярмо накладати.

А богатії простори
Козацьку Вкраїну
В посідане Ляхи брали
Й завели панщину.
Та козаки не піддані.
Стались бунтувати
І програли, бо в єдности
Не моглись тримати.
Та за теє Запорожці
Стали ся множити,
Бо з під Польщі там втікали
Щоб знов оружитись.
Грабували побережа
Чорно-моря й Криму;
Братів своїх визволяли
З неволї з ясиру.

ПЕТРО КОНАШЕВИЧ САГАЙДАЧНИЙ.

І польському правительству
Свкаржились султани,
Та грозили їм війною,
Сли спокій не стане.
Однак Петро Сагайдачний,
Славний воєвода
Був на руку королевви, —
В него розум, влада.
З ним задумав Володислав
Москву здобувати,
Тож зачав він з козаками
Руку накладати.
Обіцяв він їм чимало,
Лиш сойм не позволив;

Гетьман Петро Сагайдачний.

Та все таки Сагайдачний
З ним так ся умовив:
Щоби церкві православній
Самовладу дати;
І козакам реестровим
Свободу надати.
Так й зробили, бо боялись
Султана Османа,
Що з численним спішив війском
Під Хотинські брами.
Сагайдачний сорок тисяч
З Хоткевичом разом в силї
Козаків приставив;
На Турка ся ставив.
Побідили. Сагайдачний
Ляг жертовою в полї —
(Був хоробрий і богатий
Майно дав на школи).

БОГДАН ЗИНОВІЙ ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ.

Смерть Гетьмана спричинила
Новий гнет від Польщі.
Козаки ся бунтували.
Не так реястровці:
Сї корились й помагали
Братів катувати.
Тож зачали і селяни
На Січ утїкати.
Тут заводять своє право,
Уряд наставляють,
Але нїгде від Поляків
Спокою не мають.

В'їзд Богдана Хмельницького до Києва.

Щоб зломити їхню силу,
Кодак збудували,
Та козаки сю твердиню
Від них відобрали.
Тепер настав ще гірший гнет.
Права обмежили,
А нарід весь, що боров ся,
Знов закріпостили.
В таку пору мов спаситель
Виступив Хмельницький,
Щоб визволити з кріпацтва
Нарід Український.
Польське війско під Корсунем
Й Жовтими Водами
Побив Гетьман з козаками
При помочи хана.
Аж під Білу Церкву прибув
Взивав до повстаня.
І потекли ріки крови
І з жида і з пана.
Звідси пійшов під Пилявці,
Нагнав війско польське.
А під Львовом побрав окуп.
Й облягав Замостє.
У місточку Пер'яславі
Скликали умову,
Та Поляки не згодились
Й війна прийшла знову.
Князь Ярема Вишневицький
І король Казимир
Вибрали ся на Богдана,
Та лихо із ними:
Під Збаражем й під Зборовом
Поборовсь з обома;

І там таки підписали
Договір Зборова.

Та тут зробив він помилку;
Не вийшло на добре;
Бо до панщини вернуло
Козацтво хоробре.
За те шляхта й духовенсьтво
Права більші мали;
Й ніхто другий, лиш Поляки
З того скористали.

І знов борба зачала ся
Польщі з козаками:
Під містечком Берестечком
З помочею хана.
Та хан зрадив і Хмельницький
Попав в його руки.
Сорок тисяч тут козаків
Забили Поляки.

Богдан вернув із полону,
Та став знов до бою....
Аж під Білою Церквою
Прийшло до спокою.
Тут ще гірший ніж Зборівський
Договір зробили:
З сорок тисяч половину
Козаків лишили.
Помилив ся й тут Хмельницький
І сам став жаліти
Й до союза у сусідів
Зачав ся просити.
Московщина 'го приняла,
Угоду зробили
В Переяславі. Там Вкраїни
Волю утопили.

Дуже легко міг угоду
"Білий Цар" зломили,
Бо не вміли еї ясно
Козаки зробити.

РУЇНА.

Руйнували дві партії
Тепер Україну:
Одна тягла всїх у Польщу,
Друга в Московщину.
Та нелад став ще гірший
По смерти Богдана,
А найбільше колотнечі
В виборі гетьмана.
Із славнійших був Виговський
Що хотїв на ново
Русь під Польщу підписати
В Гадяцькій умові.
Гетьман Петро Дорошенко
Просив ся в султана
У підданьство. Думав легше
Жить під владов хана.
І між народом зайшли тут
Великії спори;
Тож не мала Україна
В нікого підпори.
Тут знайшли ся ще й зрадники
Як Павло Тетеря....
І такі як Брюховецький,
Що згинув за кару.
Такий розлам був на руку
Ворогам Вкраїни.

Гетьман Іван Мазепа.

Москва й Польща причинились
До еї руїни.

В році тисячу шість сотім
Шістьдесять і семім
Розділили Україну
В Андрусівськім Мирі.

ГЕТЬМАН ІВАН МАЗЕПА.

Знов настали лихі часи:
Старшини козацькі
О свої дбали вигоди,
Не о права людські.

Від ворогів стан ще мали
Превілейований,
Дерли з народу маєтки
Пхались у дворяни.

Такого хтів стану силу
Мазепа зміцнити,
І сим станом Україну
Х'тів освободити.

Дбав о школи, о науку,
Однак нарід бідний
Не хотів, щоб від кріпацтва
Коли був свобідний.

Бунтувались проти сего
Й стали вандрувати
В полудневу Україну
Й там козакувати.

Семен Палій, їх проводир
Мусів потерпіти
На Сибірі від Мазепи,
Що хтів володіти.

Під Полтавов із Шведами
Мазепа злучив ся
І був-би вже з Українов
Від Москви відбив ся.

Не повелось. В Туреччину
Мусів утікати,
А цар Польщі Правобічну
Вкраїну мав дати.

ГАЙДАМАЧЧИНА І КОЛІЇВЩИНА.

Щоб пімститись на Вкраїні,
Цар права обмежив,
Й роботами тяженькими
Козаків обтяжив.

Полуботок й Розумовський
Послїдні гетьмани.
Не лишивсь сей уряд дальше
Як до Катерини.

Та за теє в Правобічній,
Де Польща рядила,
Гайдамаччина зродилась
І прав боронила.

Хоть не в силї, грабували
Мов ті розбишаки,
Панів били, а маєтком
Дїлили бідаків.

Так повстане побільшилось
В народне — з малого:
Залїзняк до бою скликав
Усїх до одного.

Шляхту й жидів, що в Умані
Від него сховались,

Помордував Іван Ґонта,
Щоб вже не братались.

Настрашилась Катерина,
Що прийде до лиха,
Та під Умань надіслала
Своє війско з тиха

Гурьєв схоплює Ґонту та Залїзняка.

Захопили гайдамаків,
Ватажків побили,
Так в послїдне борбу о волю
Й права, закінчили.
Не стало уже гетьманів,
Анї гайдамаків,
І Січ царі зруйнували
Лишились бідаки....

Поділили Україну
Польща й Московщина.
Де за волю кров пролялась,
Настала панщина.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД ПІД ВЛАДОЮ АВСТРІЇ І РОСІЇ.

Впала й Польща, бо безладє
Єї зруйнувало....
Та Австрія, Москва й Пруси
Ділились, чим стало.

Біла Русь, Полісє й Волинь
І східне Поділє,
Руські землї, що під Польщов
Всї Москві лишились.

А Австрії Русь Червона,
Й Поділє Західне,
І часть Волинї, для неї
Були теж вигідні.

Много із старшин козацьких,
Щоби легко жити,
Відцурались від Матери
Мов виродні діти.

Під Австрію й під Росію
Люд закріпостили,
І здавалось нарід Руський
Аж тепер загине.

Не загинув. Бо взносились
Велитні моґучі,
Словом, піснею сьпівали
Про часи минувші.

Котляревський рідне слово
Відновив, поправив,
За ним Квітка і Шевченко
Куліш, Костомарів.

ЖИТЄ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ПІД ВЛАДОЮ АВСТРІЇ.

Під владов старих Габсбурґів
Було тяжко жити,
Та все легше як в Росії,
Під московським гнетом.
Йосиф Другий видав патент
І зменшив панщину,
Нове дав оподаткованє
Дбав про сельську ниву.
Будував також і школи,
Унїверситет у Львові,
В нім і в краю признав право
Українській мові.
Та із доброї нагоди
Й так не скористали;
Лихі часи наступили
І се відобрали.
Насьмівались з своєй мови
Таки сини рідні,
Не бачили сили й краси
Тої мови.... — бідні!
Та побачив се Шашкевич,
І іскру любови
Що в нім тлїла до народу
Роздув в ріднім слові.
Він дав почин до розвою
Руси в Галичинї;

Іван Котляревський.

Його словом, скріпляеть ся
Сей розвій до нинї.
В тисяч вісім сот сорок осьмім
Конституцію дано,
А в кілька день (в третім маю),
Панщину знесено.
Стало легше тепер жити
Руському народу,
Щоб в просьвіті взмагати ся,
Заснували "Раду".
Вже небавом виходила
"Галицькая Зоря",
І товариство "Матиця"
Несли лік на горя....
Без зрадників й тут не було,
Що своє кидали
І московським наганячам
Нарід продавали.
Та не вмер дух український.
Діло раз зачате,
Народовції, як Качала
Вміли придержати.
Дух просьвітний взяв розміри
По всїй Українї:
За кордоном, в Галичинї
І на Буковинї.

БУКОВИНА.

Буковина з давен давна
Нїм під Татар впала,
Була руська, пізнїйше "ї
Румунїя взяла.

Польща також в Буковині
Господарювала,
Відтак Турок, а від Турка
Австрія забрала.
В ріжних горях сей країни
Наш нарід не згинув:
Підупалий дух просьвітний
Федькович воздвигнув.

НАШ НАРІД.

Українцї по всім сьвіті
Днесь порозкидані,
Однак серцем і душею
Всї кріпко звязані.
За кордоном, в Галичинї,
І на Буковинї,
В Америцї і на Уграх,
Всюди вони нинї.
І всї себе одной мати
Дїтьми почувають,
Та в борбі лучшой долї
Всї собі шукають.

ДОКІНЧЕНЄ.

ВЕЛИКА СЬВІТОВА ІЙНА.

Воскресенє України.

З пів сотнї лїт всї держави
Війну предвіщали,
Бо сильної зброї Нїмцїв
Усї ся бояли.

Вже від давна Вільгельм Перший
Хтїв сьвіт побороти
Й став з Бісмарком канцелєром
Союз плянувати.

Так Австрію й Італїю
У союз приймили,
І Великій Британії
Сильно загрозили.

В мить Росію і Францію
Анґлїя з'єднала
І центральних алїянтів
Все на оці мала.

А в сій добі на Вкраїні
Наш нарід взмагав ся
Проти чорних духів царства
Та все сподївав ся,

Що прийде час і кайдани,
Що віки 'го гризли,
Перервуть ся, і зазнає
Щасливої жизни.

Пали жертви із посвяти
Для свого народу,
Та не в силї враг зломати
Козацького люду

Закували рідне слово
У церкві і в школї,
Та не могли закувати
В нїм душі живої.

Нарід зростав в сьвідомости,
Бачив ту неволю,
Та ожидав щасной хвилї
До борби о волю.

Прийшла хвиля. Мов громами
В тучі залунало.....
—Кільканайцять держав сьвіта
Війну розпочали.

Так зачалось: В роцї тисяч
Девять сот ч'тирнайцять,
Австрійського Фердинанда
Сербів кільканайцять

Обскочили в Сераєві
І замордували

Тарас Шевченко

— Його й жінку. Тож Австрія
Війну розпочала.
Сейчас Росія посьпіла
Сербам помагати,
—Німеччині того й треба,
Щоб причину мати.
Проти Німців йде Франція
А відтак Британці,
Турки знову на Росію....
— Втягли й Італійців
Йтак держава за державов
В вир війни летіли,
В цілім сьвіті на алярум
До бою зброїлись....
А на нашій Україні
Подув вітер віщий,
Що вже прийде день обнови
І люд наш нещасний
Не надармо кров пролляє,
А викупить волю
Для дітий і внуків своїх,
Хоть сам ляже в полю.

❦

Вдарив Москаль ізarматів
В галицьку Вкраїну,
В перве й друге, та полишив
Страшную руїну.
Гонив в полон старців й дітий,
Взяв митрополиту;
Наслав братів з України
Своїх рідних бити.
Стрітили ся з рідним словом
З далекой Вкраїни,
І полились дрібні сльози
Мов в малой дитини.
І ще більше тут скріпились
Ті узи любови
Що то вяжуть увесь наріd
В нещасливій доли.

❦

Проминуло щось два годи
Й сам нарід российський
Не міг довше вже терпіти
Царського насильства.

Вибухнула революц'я
І царя Миколу
Що держав в кіхтях народи
Стягнули із трону.

Розвязались вікові
Пута й України,
І ожила "добра слава"
— Слава України.

